

KATEGORIJA
F(IGE)

str. 2

NAŠE
VASNICE

str. 4

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 27. januarja 1994 • Leto IV, št. 2

OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

- O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: "Tod bodo živeli veseli ljudje!" Skopo je meril lepoto, ko jo je trosil po zemlji od izhoda do zahoda; šel je mimo silnih pokrajin, pa se ni ozrl nanje - puste ležé tam, strmé proti nebu s slepimi očmi in prosijo milosti. Nazadnje mu je ostalo polno perišče lepote; razsul jo je na vse štiri strani, od štajerskih goric do strme tržaške obale ter od Triglava do Gorjancev in je rekel: "Veseli ljudje bodo živeli tod; pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje!" Kakor je rekel, tako se je zgodilo. Božja setev je pognala kal in je rodila - vzrasla so nebesa pod Triglavom. Oko, ki jih ugleda, obstrmi pred tem čudom božjim, srce vztrepeče od same sladkosti; zakaj goré in poljane oznanjajo, da je Bog ustvaril paradiz za domovino veselemu rodu, blagoslovljenemu pred vsemi drugimi. Vse, kakor je rekel, se je zgodilo; bogatejši so pač drugi jeziki; pravijo tudi, da so milozvočnejši in bolj pripravi za vsakdanjo rabo - ali slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja. Iz zemlje same zveni kakor velikonočno potkavanje in zvezde pojó, ka-

7. Ponedeljek
8. Torek
9. Sreda
10. Četrtek
11. Petek
12. Sobota
13. Nedelja

dar se na svoji svetli poti ustavijo ter se ozró na čudežno deželo pod seboj. Vesela domovina, pozdravljena iz veselega srca! - (Ivan Cankar, Kurent)

Osmi februar. Praznik slovenske kulture. Skoraj stoletje in pol od smrti velikega sina slovenskega naroda, pesnika Franceta Prešerna. V deželici, kijo je Bog ustvaril kot deželo veselih ljudi, pojemo njegovo Zdravljico kot državno himno. Naš jezik je pesem, veliki pesnik je dokazal s svojo edinstveno poezijo, da se v njem dajo izraziti najčudovitejše misli, najgloblja čustva; ljubiti Nekoga, ljubiti domovino,

ljubiti svoj narod... Čutiti v sebi obilje in silo ljubezni in to mojstrsko izpovedati v svojem jeziku! Prešeren nam ostaja večni vzor te veličastne ljubezni. Ljubezni do slovenstva, do jezika, svobode in naroda.

In kaj pomeni nam Slovincem, večnim Črtomirjem, praznik slovenske kulture danes, ko naša barka ne plava povsem mirno, ko največkrat bojujemo svoje boje brez upa zmage in le sanjamo o očiščenju in pomlajenju?? Je napočila zarja tistega dne, ko naša kultura ne bi bila več krizantema siromakova, temveč bogastvo bogatega? Je prerogjeni

Riko Slov. kult. praznik

narod pobral iz blata pohojeno ubogo krizantemo, jo očistil ter jo shranil s hvaležnim spoštovanjem, za spomin na grenkolepo preteklost??

Imamo kulturni praznik. Državni praznik je to; zapremo šole, trgovine in urade, zvečer sedemo pred televizorje in gledamo podelitev Prešernovih nagrad. Dobijo jih zaslužni ustvarjalci na kulturnem področju. Deveti februar je novi dan. V knjigarniških izložbah odstranijo Prešernove slike in razstavijo ekskluzivno opremljene kuharske knjige in priložnike tipa Naredi si sam. Biznis je biznis. Kulturna

priprava hrane in kulturno varčevanje. Uboga bela krizantema veni...

Kljub vsemu pa moramo reči, da so slovenski umetniki ponesli sloves naše kulture in ustvarjalnosti daleč po svetu. In na žalost jih svet včasih zna bolj ceniti, kot domovina...

Naj končam svoje razmišljanje o slovenskem ljudstvu in slovenski kulturi na humorno-satiričen način z Milošem Mikelnom in njegovo Zgago vojvodine Kranjske:

- Kulturna razmerja. Potem ko smo pregledali gospodarske razmere, ne moremo opisati še kulturnih, ker Slovenci v kulturi nimamo razmer, temveč razmerja.

Razlike med razmerami in razmerji mi ni treba na dolgo opisovati. Kaj so razmere, ve vsakdo, razmerja pa so: kaj méni Jože o Janezu, kako se razumeta Franc in Tone in tako dalje.

Ker torej opis slovenskih kulturnih razmer ni možen, za opisovanje razmerij, kako je to prepletano med Jožetom, Janezom, Francem, Tonetom in tako dalje, pa bi potrebovali deset debelih knjig, moramo s tem poglavjem končati, še preden smo dobro začeli. -

VALERIJA PERGER

KATEGORIJA F(IGE)

"Šel bom v šolo, a samo za šalo," pravi otroška pesem, toda večini učiteljev šola ni šala. Nekaterim pomeni poslanstvo, nekaterim le službo. Zaskrbljujoče je, da bo vse več takih, katerim bo šola pomenila le delovno mesto, kjer si zagotavljajo denar (ali vsaj del denarja) za preživetje. V zvezi s šolami je vse več takih pojavov, kateri jemljejo voljo tudi tistim, ki so se (nekoč) odločili za ta poklic zaradi prepričanja, da bodo opravljali koristno in plemenito delo.

Pomislimo le na sprejemanje šolskega zakona ali na nacionalni šolski program, ki ga še do danes niso sprejeli. Precej so burili duhove dogodki okrog cerkvenih šol. Pri "razdruževanju" nekaterih šol se je zelo zapletlo, bili smo priče takim dogodkom, katerih ne bi "dale v okno" niti cerkvene niti civilne oblasti. Vsi ti pojavi so negativno vplivali tako na razpoloženje pedagoškega kadra kot učencev, dijakov.

Situacija se je na začetku tega leta še poslabšala, kajti precej nezadovoljstva je povzročil zakon o državnih uslužbencih, mednje spadajo tudi učitelji in profesorji državnih šol. Le-ti so najbolj nezadovoljni z novo kategori-

zacije, kajti najprej so upoštevali delovno dobo ter število diplom. Pri delovni dobi ne more biti nobenih vprašanj, postavlja pa se jih pri drugem kriteriju. Kot skrajnost se lahko zgodi, da bosta v istem plačilnem razredu učitelj,

ki je ob delu doštudiral recimo biologijo (3-letni študij). Kajti oba imata dve diplomi. Po takem principu se pa lahko tudi zgodi, da bo osnovnošolski učitelj v višjem plačilnem razredu kot srednješolski profesor.

V ta najvišji plačilni razred (kategorija F) so lahko prišli tudi pedagogi z eno diplomom, če so naredili nekaj posebej pomembnega, ali če so posebej "pomembni" za lastno šolo. Temu se je sicer v utemeljivti lepše reklo "za dolgoletno zvesto in odlično pedagoško delovanje". Kdo pa je za šolo posebnega pomena, o tem so odločali ravnatelji, kar je precej subjektivna stvar. Zaradi vseh teh stvari je bil redkokateri učitelj zadovoljen s svojim plačilnim razredom.

Ministrstvo za šolstvo je prililo olje na ogenj s tem, da je poostrilo pogoje kategorije F, kar pomeni, da se upoštevatava dve diplomi le v primeru, če sta potrebni pri opravljanju dela. Torej učitelju z diplo-

mo za razredni pouk in diplomom za predmetno stopnjo pripade kategorija F le v primeru, če poučuje tako v nižjih kot višjih razredih. Takih ljudi je zelo malo, torej se je zelo zožil krog ljudi za ta plačilni razred ter precej povečalo število "užaljenih" učiteljev, ki so računali s tem plačilnim razredom.

Zakon o državnih uslužbencih je prizadel tudi samouprave, kajti državni proračun ne zagotavlja sredstev za nove plačilne razrede. Za denar naj bi poskrbele samouprave, katere so tudi do zdaj imele velikokrat probleme (predvsem male vaše samouprave), kako zagotoviti sredstva za delovanje institucij. Za seniško samoupravo bo to pomenilo približno milijon pa pol forintov dodatnih izdatkov, za števanovsko pa pol milijona forintov.

Torej "F(iga) pod nos" učiteljem in samoupravam.

M. Sukič

PORABSKI UČITELJI S PEDAGOŠKO SVETOVALKO PROF. IRENO KUMER NA SEMINARJU V MONOŠTRU

zacija pedagoškega kadra, kajti kategorije pomenijo obenem tudi plačilni razred. Od tega sta odvisna osebni dohodek in napredovanje v plači. Nezadovoljstvo so povzročili predvsem kriteriji katego-

ki je najprej končal učiteljske (3-letni študij), potem pa ob delu doštudiral kakšen predmet za predmetno stopnjo (2-letni študij) ter srednješolski profesor matematike in fizike (5-letni študij),

VISOKO ODLIKOVANJE ZA MANJŠINE

14. januarja so podelili v zgradbi Parlamenta odlikovanja za pripadnike manjšine. Odlikovanja je predal Bertalan Andrásfalvy, predsednik kuratorija Sklada za narodne in etnične manjšine. Dogodka so se udeležili Péter Boross, predsednik vlade, János Wolfart, predsednik Urada za manjšine ter János Báthory, sekretar kuratorija omenjenega sklada.

Navzoče je pozdravil János Báthory, ki je med drugim povedal, da bo prejelo razna odlikovanja 106 ljudi, med njimi največ učiteljev. To so ljudje, ki so dolga

leta bili v ozadju, nekako zapostavljeni. Razlogov za to je seveda več, vsekakor pa je treba priznati, da je želel sklad z nagradami "omiliti" storjene krivice.

T.i. "nagrada nivo" je prejelo 70 ljudi, "nagrada za življenjsko delo" 36 nagrajencev. Ob podelitvi nagrad je spregovoril tudi ministrski predsednik, ki je poudaril, da ga veseli, da odlikovanja prejemajo pripadniki manjšin, če tudi bi si jih že veliko prej prislužili. Omenil je tudi nekatere probleme, predvsem pereče socialne probleme romske manjšine. Iz

vrst slovenske manjšine je bil nagrajen le profesor slovenskega jezika, Karel Krajcar, ki je zaposlen na števanovski šoli. Gospod Krajcar spada med tiste ljudi, ki so vse življenje "tiho" delali za svojo narodnost. Njegova življenjska pot ni bila zmeraj posuta z rožicami. Upam si to trditi, kajti dobro se pozna. Dosegel je tudi uspehe pri svojem delu, bili so pa časi, ki so ga razočarali.

Na tiskovni konferenci (po proslavi) je János Wolfart predstavil delo sklada v zadnjem letu. Kuratorij sklada je v letu

1993 prejel 1800 natečajev, iz teh je odobril denarno podporo 1050-im. Podelil je približno 94 milijonov forintov. Kuratorij je razpisal splošne in namenske natečaje. (Med namenskimi so bili natečaji za šolstvo, kulturo, etnografijo itd.)

Sklad bo deloval tudi letos. Prvi rok za splošne natečaje je 4. februar. Razpis novih natečajev je pričakovati meseca maja.

Sklad ima tudi kontrolni sistem, s pomočjo katerega nadzoruje projekte, za katere je namenil denar.

Irena Pavlič

Spremljajte televizijsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI

vsako drugo soboto ob 9.40 na 2. programu madžarske televizije

Naslednja oddaja bo 29. januarja 1994

"MRSKI" - TISOČ LET STARA BESEDA

V besednem zakladu porabskega narečja je veliko arhaičnih izrazov. Starejši ljudje še poznajo in uporabljajo besedno zvezo "grdi, mrski" v pomenu "grd, zoprni". Beseda "mrzek" obstaja tudi v slovenskem knjižnem jeziku kot sinonim za "zoprni" (utálatos).

Beseda "mrski" je bila

kot ta dela. Morete torej, sinovi, videti in sami razumeti, da so bili sprva ljudje prav taki, kot smo mi, ter so hudičeva dela sovražili, božja pa ljubili."

"Ha ösiünk nem esik bünye, akkor örökké élt volna, nem öregedett volna meg, nem ismerte volna a gondot, sem a test szerencsétlenségét, hanem örö-

venska besedila. Nastali so na slovenskem Koroškem okoli leta 1000 in obsegajo dve splošni spovedi (I. in III. spomenik) in spovedno pridigo o grehu in pokori (II. spomenik). Imenujejo se po bavarškem mestu Freising (Brižinj), kjer so l. 1803 našli zbornik srednjeveških latinskih rokopisov in ga l. 1807 prenesli v München. Tam so v njem odkrili tri slovenska besedila, po katerih je zbornik postal znamenit.

Slovenska besedila so prepisi še starejših neohranjenih predlog, verjetno iz 9. stoletja. Rabili so jih nemški duhovniki pri svojem delovanju med Slovenci. Teksti niso izvorni, ampak prevedeni po latinskih in nemških predlogah, ki so bile v rabi v zahodni cerkvi. Po sklepu Karla Velikega je morala duhovščina moliti z ljudstvom glavne krščanske molitve v njihovem jeziku in mu v razumljivem govoru razlagati glavne verske resnice. Tako so lahko nastali tudi slovenski teksti.

Najpomembnejše od treh besedil je pridiga o grehu in pokori v II. spomeniku. Nastala je verjetno po zgledu stare bavarske pridige iz 8. stoletja. Sredi 9. stoletja je iz Karantanije najbrž prišla s karantanskimi priseljenci v Spodnjo Panonijo, v kneževino kneza Koclja. Tu so jo uporabili Metod in njegovi učenci. Pribinova kneževina je obsegala deželo med Rabo in Dravo in se proti zahodu širila še preko današnjega Maribora. Ozemlje našega Porabja je bilo torej tudi v mejah spodnjepanonske pokrajine. Tako lahko predpostavljamo, da so Metodovi učenci pridigali tudi našim porabskim prednikom, ki so si to besedo zapomnili in ohranjali iz roda v rod.

Marija Kozar

KA JE GNESDEN MODERNO

Tou pitanje si postavlja dosta ljudi po ton svejti. Malo menje pa se jih po moudi ravna, ka mouda, bar tista najvišiša, košta, košta. Rejč je, zna se, o oblekaj. Pri frizuraj je malo nači. Lase si trbej v rejđ jemati pa tisto skouz trbej plačati, pa če ti jih frizer več ali pa menje ošiša. Gda so pa v moudi dugi lasje, te je pa tak najboukše. Frizura ti čista zašenki raste. Tū si zdaj bole o moškij frizuraj brodin, pri ženskaj je tou čista nači. Ton se včasi na glavaj znajdejo čüdna gnejzda ali pa tanjer špagetov. Ali tou, ka ške biti človek moderen tak nazvūnaj, tou je že stara zgodba.

Ka človek samo nazvūnaj vōvijdi moderno, je gnesden dosta premalo, ka bi bio rejsan moderen. Ške vse puno drūjgih reči mora moderen človek meti pa znati, ka do lidje o njen rejsan pravli, ka je človek pripravljeni, ka vstoupī v tretje tisočletje.

Kak prvo trbej znati gučati. Nej kak inda, gda je za včenoga in modernoga velau tisti, steri je dobro vedo gučati latinski. Tou je gnesden nej vrejdo skoro nika. Angleški, tou je pravi jezik za nouve cajte. Ali nej ka bi se pogučavali angleški. Tou zato nej. Kakoli je tou zdaj moderno, vej pri nas ne vej vsikši po angleški gučati. Moderno je najbole tou, ka med slovenske besede notri, najbole kak znaš, namečeš angleške. Najbole popularne so besede: ful, kul, daun, špon, aut, brejk pa vse tak dale. Kak vōvijdi mo pomali doubili nouvo slovenščino, stero do Angleži bole razmili, kak pa mij sami.

Idemo dale. Psa trbej mujs meti. Ali nej kakšoga navadnoga cūjčka. Takšoga rejdnoga z dokumentami, tou je rodovniki. Pa tej rodovnik je nej dober vsakši. Psi morajo biti potomci od prvakov v peskoj lepoti pa peskon bejžanji. Kak morajo lajati, san ške nej gor prišo, ka pejskoga guča ne razmin. Brodin pa si, ka bi bili njihove gazde najbole vesejle, če po angleški.

Ne je ške gotovo. Vsikši, šteri kaj na sebe da, mora meti žepke pune svojih vizitk, ka jih te vsekouli tala nepoznanin lidan. Včasi so si tou privouščili takši rejsan velki lidje, direktori, umetniki, političari in velki profesori pa doktori. Gnesden slejden šlosar že kouli tala svoje vizitke, zato ka je tou prej moderno.

Ške puno takši droubnih reči geste, ka jih človik mora znati delati, če ške gnesden pri nas biti moderen. Ges mo rajši čako tiste cajte, gda de najbole moderno, če je človek sploj nej moderen. Te te pa vidli, kak se tou pravi, biti moderer

MIKI

Če bi naš pradec ne bil grešil, bi večno živel, ne bi se staral in ne bi nikoli imel skrbi, tudi ne nesrečnega telesa, marveč bi večno živel. Ko pa je bil po hudičevi zavisti pregnan od božje slave, so na človeški rod prišle bolečine, žalosti, boleznī in navsezadnje smrt. Vendar pa, bratje, spomnimo se, da se imenujemo tudi sinovi božji. Zato opustimo ta MRZKA dela, ki so hudičeva dela, kakor malikovanje, obrekovanje brata, tatvina, uboj, poltenost, nespoštovanje pri-seg, ki jih prelamjamo, sovraštvo; nič ni bolj ostudno pred božjimi očmi

Atanem zicb mirzicb
del efesurte dela sopo
nina. Efesurte wopim
baxta oclovuettan Efe
tatua Efesurteba Efesurte
ugongentige Efesurte Chon
se lh nepalzem tuige pte
stapavn Efesurte nauuile
tužec tet del mirzicb
pred bosima olama mo
fete potomu zicb vni
daci vlamu palumeti
efesurte priuue vlou
uči yliži talio lco
se unuigelim tete ne
priuuevna uz netauui
claffe lbofisu uzluubise

prvič zapisana pred tisoč leti v izrazu "mrskih del", ki se nahaja v 18. vrsti II. Brižinskega spomenika.

Predstavljamo vam fotokopijo začetka pridige, kjer je ta izraz in prepis le-tega v knjižno slovenščino (Rammovš) ter prevod v madžarščino (F. Tóth).

"Če bi naš pradec ne bil grešil, bi večno živel, ne bi se staral in ne bi nikoli imel skrbi, tudi ne nesrečnega telesa, marveč bi večno živel. Ko pa je bil po hudičevi zavisti pregnan od božje slave, so na človeški rod prišle bolečine, žalosti, boleznī in navsezadnje smrt. Vendar pa, bratje, spomnimo se, da se imenujemo tudi sinovi božji. Zato opustimo ta MRZKA dela, ki so hudičeva dela, kakor malikovanje, obrekovanje brata, tatvina, uboj, poltenost, nespoštovanje pri-seg, ki jih prelamjamo, sovraštvo; nič ni bolj ostudno pred božjimi očmi

kké élt volna. Amikor pedig az ördög kajánsága folytán kiúzetett az isteni dicsőségből, az emberiségre rászakadt a fájdalom, a bánat, a betegség és legvégül a halál. Mégis, testvérek, gondoljunk arra, hogy isten fiaí vagyunk. Azért vessük el ezeket a GYŰLÖLETES ördögi cselekedeteket éspedig: a bálványimádat, a felebarátaink rágalalmazását, a lopást, a gyilkolást, a paráznlkodást, az eskü megszegését, amit annyiszor megszegünk és a gyűlölködést; az isten színe előtt semmi sem undorítóbb, mint ezek a cselekedetek. Tehát be kell látnotok, s meg kell értenetek, testvérek, hogy kezdetben az emberék ugyanolyanok voltak, mint mi és hogy az ördög cselekedeteit gyűlölték, az istenét pedig imádták."

Brižinski spomeniki so najstarejša zapisana slo-

OD SLOVENIJE..

ALBRIGHTOVA V SLOVENIJI

Posebna odposlanka ameriškega predsednika Clintona Madeleine Albright je bila na enodnevnem obisku v Sloveniji. Najvišje slovenske politike je seznanila s pobudo Partnerstvo za mir. Med drugim je poudarila, da je varnost Slovenije v neposrednem interesu ZDA in Nata. Pogovarjala pa se je tudi o dvostranskem sodelovanju.

ZDRAVNIKI SO STAVKALI

Slovenski zdravniki in zdravniki, povezani v sindikat Fides, so se odločili za opozorilno stavko, ker slovenska vlada ni hotela podpisati posebne kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike. Vlada je po nekaj dneh vendarle pristala na podpis pogodbe in zdravniki so prekinili stavko.

TAJNIK LUTERANSKE ZVEZE NA OBISKU

Predsednik R Slovenije Milan Kučan je sprejel generalnega sekretarja Svetovne luteranske zveze dr. Gunnarja Staalsetta. Svetovna luteranska zveza združuje 60 milijonov vernikov in 114 nacionalnih cerkva na vseh celinah.

DEVIZNE REZERVE

Devizne rezerve Slovenije so v lanskem novembru znašale 1,47 milijarde ameriških dolarjev in so dosegle največjo vrednost od denarne osamosvojitve Slovenije. Devizne rezerve v lanskem novembru so bile v primerjavi z oktobrom višje za 13,3 milijona dolarjev.

POSOJILO ZA ŽELEZNICO

Slovenski finančni minister Mitja Gaspari je na sedežu Evropske investicijske banke podpisal pogodbo o posojilu 50 milijonov evrov, namenjeno modernizaciji nekaterih železniških odsekov v Sloveniji. Posojilo spada v okvir finančnega protokola, ki ga je Slovenija aprila lani podpisala z Evropsko unijo. Decembra lani je slovenski parlament sprejel tudi zakon, s katerim je za kredit dal državno jamstvo.

NAŠE VASNICE

Porabje, pravimo gnesden našim vasicam. Popravom je pa tak, ka bliži Rabe je Dolenji Senik. Sakalauvci pa Slovenska ves.

Dolenji Senik je ta ves, gde reka Raba stauipi na Vogrsko. Ves najdemo od Varaša (Monoštra) 7 kilometrov. Če smo obrnjeni proti Gorenjoga Senika, te je Dolenji Senik od Rabe na levo zozidani v dolinaj pa po mali bregaj.

1387. leta so Senik zvali za Zelnuk. V XVIII. stoletju so pa ves zvali za Alsó Szölnök, sledi pa za Alsó Szölnek. Po nemškem jeziki Unterzemming, Zening, slovenski pa Sinik. Gda so Vaugri vogrsko državo ustanovili, te so na Seniki navekša Slovenci živeli, dapa te so že v vesi živeli Nemci tu. Törki so strašno zaničanje napravili v vesi, etak po njini čajtaj so v ves vse več Nemcov pa Vaugrov prpelali.

Ves je stala z ednoga marofa, steroga gospaud je

GNEŠNJO CERKEV JE DAL ZOZIDATI GROF ALAJOS BATTHYÁNY

bila držina Batthyány. Plebanijo je Terezija Batthyány ustanovila (alapi-totta) 1821. leta. Pred tistim je listvo v edno malo ka-

DOLENJI SENIK

pelo ojdlo k meši. V taj kapeli je bio eden Marijin spomenik. Nej dugo po tistim, gda so že cerkev zozidali, so te spomenik bliži cirkvi gorpostavili pa so ga 1938. leta gorposvečali. Gnesden tu na taujoj mesti stoji.

Gnešnja cerkev je grof Alajos Batthyány dau zozidati 1815-16. leta. Nasprauti cirkvi, bliži pauti stoji svetoga Florjana spomenik. Spomenik je eden človek z Dolenjoga Senika, po imeni Miklós Zido dao postaviti. Držina, žlata gnesden tuj živejo, skrb majo spomenik, kaulak njega so rauze vsigdar frište.

Bliži cirkvi stoji spomenik, gde so gornapisani vsi tisti, ki so v bojnaj spadnili.

Ves je mejla več prstav

Guttman, ki je žago emo. Tuij na Rabi eden leseni maust pela taprejk gne-

MARIJIN SPOMENIK

šnja Austrijo v ves Maugdince. Guttman je tuij emo eden mlin. Te mlin je gnauksvejta tu grofovski bio.

(tanya). Gnes edna eške gesta, k šteroj bliži je bila edna hirašnja pristava, pristava Götz.

Kak smo že pisali, na Dolenjom Seniki teče Raba. Ves ma eške dva potoka, Seniški potok pa Čelin potok.

Pred bojnov je bliži Rabe bio eden gospaud,

Ludje tuj zemlau delajo, maro držijo, zviun toga pa sad pauvajo. Inda svejta so prej tuij dosta grauzdja tu pauvali, po nistarnim je zatok dobila po vogrskom ves ime Szölnök, ka je prej pred tistim Szöllök bila.

Kak smo že pisali, skurok skauz so v vesi vküp živeli Slovenje, Nemci pa

Vaugri. Sledkar so eške Ciganji tu prišli v ves, pa gnesden so nistarni tuij. Lüdje so se poštuvali, eden druga ga gezik spoznali, eden druga ga kulturo prejkvzeli. V vesi je dosta lejpi šeg bilau, pa so ljudje dosta šatrine vóvali.

Bojne so dosta škaudile tauj vesi. Tak prva, spoj na druga bojna je na nikoj djala ves. Po drugoj bojni je nej sreča bilau biti Nemec, pa ranč tak nej Slovenec. Nemce so tavó odpelali na Nemško, tak so napravili z nistarnimi Slovencami tu. 1956. je dosta ljudi odišlo z vesi. Od 56. leta naprej je več gorenjeseniški držin prišlo na Dolenji Senik.

Po 60. lejtaj je ves pa začnila sapo gemati. Lüdje so prišli v Varaš v fabritje, doma so zatok - če rejsan nej naveltja - dapa gazdije tu delali. Dosta je njim zadejvo draut (granica), šteroga so skurok nasrejda po vesi potegnili, dapa zatok je že baukse bilau. Tisto bogastvo je pa nej nazaj prišlo, ka je gnauksvejta Senik emo. Puno majstrov je bilau v vesi, krčme, baute, mesarnica, žaga, mlin pa

SV. FLORJAN

tak tadala.

Ves je lejpa. Doline, mali bregovi, Raba pa potoki, lejpe gauštje pa njive, travniki se menjavajo. Listvo si je hiše vredvzelo, doste lejpi nauvi hiš je zozidalo. Če si naprej mislimo, leko našo ves ponijamo za turisti, za tiste, steri radi majo lejpe, čudovite krajine. Naša ves je takša.

Irena Barber

A(ID)SIMILACIJA

Preinauči keden je būu den AIDS-a, enoga najbole strašni betegov modernoga cajta. Kak vejmo, tau je takša bolezzen, kak v fejst stari cajtaj kūga. Na Vogrskom so novine, radio pa televizija skor nika nej pisale pa gučale od toga Bili so tūma, kak drek v travi.

No news is good news, pravijo Englan-darge. Če prej ne gučimo o lagvaj delaj, te prej negajo lagve dele. Samo vsi vejmo, ka tau nej tak. Tau že tō davnik znamo, ka AIDS nej samo gniloga kapitalizmuša beteg gē, liki nika, ka ne pozna državnne mejé. Milijoni pa milijoni mrgéjo za toga volo - zvūn če kakšo vrastvo vōnajdejo. Nika tak ne gleda vō. Natura takši velki betegov, kak so kūga, AIDS pa drugi, je takša, ka ne zaniči cejlo lūstvo na svejti, liki samo fartau. Pa te naslednje sam beteg tō na nikoj pride.

Na Madžarskom je zato že tō dosta lūdi mrlau od AIDS-a, pa je že zdaj zavolé geste, šteri gvūšno mrgéjo, ka je virus že nutri v njim. Mi pa eške itak glave v pejsek tiskamo...

Po pravici povedano, ge sam ranč nej mislo od AIDS-a pisati, liki od toga betegu mi je edna druga bolezen na pamet prišla: ASIMILACIJA (gda povejmo iz enoga pravoga Slovenca loški Vogrin grata; ali zato, ka un ške, ali zato, ka Madžari škejo.). Tau je nej takša nevolu, štero bi padarge mogli vraciti. Depa če si dobro premislimo, kakši psihologi ali pa psihiatri bi

buma nam tō nej škaudili, ka naj bi leko zavračili tau družbeno bolezzen.

V džungli gestejo takši pavki, šteri djenau

Pojmo nazaj k AIDS-i, škem povedati k asimilaciji. V zadnji dvajsti ali štirideset lejtaj smo se mi tō tak ponašali, kak zdaj z AIDS-om. Glave

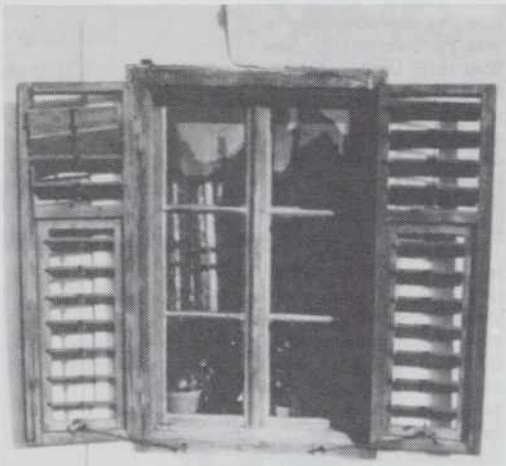
na šaula tō, ka bi vsi mlajši iz Porabja ta ojdli, te na tau niškenej poslušo. Tisti, šteri bi pri tem leko pomagali, so bili prauti. Nej so naprej brodirli. Ka če nas, porabskih Slovincov, samo malo geste, te dosta mlajšov tō nega. Telko narodnostne inteligence tō nega, ka bi leko v vsikši mali slovenski vesi 10-15 dobri slovenski škonikov meli. V edno šaulo bi leko moderne računalnike, jezikovni laboratorij pa takše zriktali. Edno šaulo bi bilau leži tō gordržati kak tri ali štiri ptt, ptt.

Na žalost, zdaj je že malo kisnau. Gda gnauk beteg AIDS začne rofnjati v človeki, te več samo tau leko čaka, gda de ūšo. Za eno, dve, tri, štiri ali pet lejt. Nikanej več. Črv asimilacije (ka o drugi kūgaj, kak vendizmi, nacionalizmi, šovinizmi, antisemitizmi, fašizmi ranč ne gučim) se je pošano cajspravo pri porabski Slovincaj. V našaj šaulaj je tō puno virusov. (Samo prebrodimo si, kelko mlajšov se vči slovenski v prvom razredi v Monoštri? Eden? Dva? Ali ranč eden nej?)

Rejč AIDS v engliščini pomeni: pomauč, pomagati pa takše. Pomagajmo si mi tō, ka nam drugi niške nede pomagajo.

Ovak pa ne pozabimo. Tisti pavki v džungli so tak tō pavki, če rejšan so si tak zriktali, ka tak vōgledajo, kak mравle.

Francek Mukič

tak vōgledajo, kak edne čemeraste mravle. Tau pa zato, ka ftiči neškejo pogesti te mravle, ka so pune čemera. Pa te takšo fele formo pavki znaurijo ftiče, ka brodirjo, ka so uni tō mravle. Zmejs so pa pavki. Pri tem eške vidim nikšo logiko, ka pavki neškejo vkraj biti. Zato se branijo. Nikše logike pa ne vidim, ka bi človek, šteri zna dva gezika, mogo enoga zatagiti ali pozabiti. Od toga nevarnost eške nede menjša. Le-ko pa ka don? Vejpa zdaj eden Madžar guči drugomi, ka un nejpravi Madžar, liki nikši tihinec. Depa tau kūgo (nacionalizem) zdaj njajmo, vej enkrat drgaučmo o tom kaj pisali.

smo si tiskali v pejsek. Niške nej dau valati, ka je smrten beteg (asimilacija) že v nam, porabski Slovincaj. Samo pitanje cajta je. Zato ka je virus, je že v nam.

V Števanovci velko nevolu majo, ka je v šauli malo mlajšov pa dosta škonikov. Ne vejo, kak bi leko šaulo gordržali. Škonicke tadale škejo meti svoj krū, ves pa nema penas. Zdjaj se probajo - kak tisti, šteri se zalejva - primliti za vsakšo slamo. Naprili-ko v tau, ka ta šaula že zatogavolo tō more gorostati, ka v Števanovci Slovenci živijo. Gda je pred, povejmo 15 lejtami, guč būu o tom, ka nauva varaška šaula naj bau slovenska central-

... DO MADŽARSKE

NAGRADA "NIVO"

Kuratorij sklada za narodne in etnične manjšine je lani avgusta razpisal natečaj. Med nameni natečaja smo našli tudi naslednje: "Kuratorij želi moralno in materialno nagraditi posameznike, ki so se izkazali na področju narodnostne kulture, šolstva, znanosti, verskega življenja."

Podelitev nagrad je bila 14. januarja v stavbi madžarskega Parlamenta. Nagrado "Nivo" je prejel tudi profesor Karel Krajcar, ki poučuje na števanovski osnovni šoli. Predlagal ga je Kuratorij Košičevega sklada. Gospodu Krajcarju čestitamo!

ROMSKA GIMNAZIJA NA MADŽARSKEM

Na Madžarskem živi približno 500 do 600 tisoč Romov. Izobrazbena struktura romske manjšine je zelo nizka. Del romskih otrok niti osnovne šole ne konča. Komaj 0,5 % je tistih, ki končajo srednje šole oziroma maturirajo.

Leta 1992 so ustanovili sklad Gandhi. S pomočjo sklada je začela delovati romska gimnazija v Pečuju. Zaenkrat se na tej šoli izobražuje 50 nadarjenih romskih otrok, iz njih naj bi postali učitelji, socialni delavci. V programu gimnazije ima zelo važno vlogo romska kultura, romski jezik.

ZA OTROŠKI INTENZIVNI ODDELEK V SOMBOTELU

Mestna televizija v Sombotelu je organizirala dobrodelno akcijo za ustanovitev otroškega intenzivnega oddelka v županijski bolnici Markusovszky. S pomočjo akcije je uspelo zbrati 2.130.800 forintov. Pokrovitelj akcije je bila žena predsednika R Madžarske Göncz Apádné.

Na naše uredništvo je prispela prošnja, naj po možnosti objavimo prispevek Poročila Slovenskega ameriškega raziskovalnega centra. Ker je tekst zanimiv tudi za naše bralce, ga z veseljem objavljamo.

Skozi stoletja so nas tujci - in celo nekateri Slovenci - skušali prepričati, da smo narod pastirjev in hlapcev, narod brez zgodovine. Spet drugi so se spraševali, kje sploh je Slovenija - morda v Rusiji, na Češkoslovaškem, ali nekje na jugu Balkana? Kot pokažejo številne študije, so ljudje s predsodki navadno prepričani, da to, kar jim ni znano, mora biti zelo brezpomembno - gre pač za ljudstvo, ki ni nikdar doseglo kaj omembe vrednega.

"Pokaži nam enega samega Slovenca, ki je kdaj kaj posebnega dosegel," so me pozivali ameriški delavci leta 1951, ko sem v poletnih počitnicah delal kot zidarski strežnik, da sem si prihranil denar za nadaljevanje študija v jeseni. Utrujen od težaškega dela sem po večerih zahajal v knjižnice, da bi v knjigah in učbenikih odkril kak podatek o Slovencih, ki bi ga bil vesel sam in bi ga lahko pokazal še drugim. Končno odkrijem nekaj vrstic o Slovencih v G.H. Duncanovi knjigi, *Immigration and Assimilation* (1933). Takoj sem videl, da je avtor (ali morda kak njegov asistent) uporabljal zelo stare statistike in vse postavil na glavo. Bosna in Hercegovina sta bili baje v vsej Jugoslaviji najbolj pismeni, najmanj pa uboga Slovenija, saj je bilo - tako pravi Duncan - 86 odstotkov Slovencev nepismenih in sploh nismo nikdar imeli svojega knjižnega jezika in so se morali tudi naši redki izobraženci vsega učiti le v tujih jezikih. Zgrozil sem se. Kako smo mogli svojo podobo v svetu tako žalostno zanemariti?

Kaj storiti? Zanašati se še naprej na druge, na najbolj poklicane? Lahko bi čakali še desetletja, mnogo dragocene gradiva pa bi se medtem za vedno izgubilo ali pozabilo. Takrat, v juniju 1951, sem se odločil, da začnem takoj sis-

POROČILA -- NEWSLETTER

Slovenskega ameriškega raziskovalnega centra

Slovenian Research Center of America, Inc.
29227 Eddy Road, Willoughby Hills, Ohio 44092 USA

Tel. (216) 944-7237

December, 1993

Fax (216) 289-3724

Uredil Edi Gobec - Edited by Edward Gobetz

tematično zbirati podatke in prepričljivo dokumentacijo o slovenskih uspehih v Ameriki in drugod po svetu. Ob vsaki priliki sem spraševal rojake, če poznajo morda kake slovenske uspehe ali podvige v Ameriki ali kjer koli izven Slovenije in ob sobotah in nedeljah sem tipkal in razpošiljal pisma na vse konce in kraje sveta. **Tako se je rodil** in z leti preko omrežja neplačanih idealistov prostovoljcev v Ameriki in številnih drugih deželah sveta razvil Slovenski ameriški raziskovalni center, ali Slovenian Research Center of America, Inc. Naš cilj je bil zbrati in ohraniti znanjem gradivo, ki bi v največ primerih sicer nikdar ne vedeli zanj ali bi utonilo v pozabo - in pripraviti primerne publikacije, razstave in predavanja o Slovencih in njihovem doprinosu Ameriki in svetu, predvsem še v angleščini kot najvažnejšem svetovnem jeziku. Danes, po več kot 40 letih nedeljskega in nočnega garanja in stalnega doplačevanja iz svojega žepa, nam kartoteke in računalniki v vodilnih knjižnicah že pokažejo vrsto angleških knjig, ki v njih prepričljivo blesti slovenski doprinos Ameriki in ostalim državam sveta. Kot sta poleg večjega števila tujih strokovnjakov ugotovila v svojih komentarjih o naši knjigi Slovenian Heritage tudi dva zelo ugledna Slovenca, največji slovenski psiholog dr. Anton Trstenjak in pisatelj in takratni predsednik slovenskega Pen kluba g. Drago Jančar, že samo ta knjiga (ki uporabi le drobec že zbranega gradiva) izpričuje nad vsa pričakovanja visoko stopnjo slovenske ustvarjalnosti in podvigov na domala vseh področjih konstruktivne človeške dejavnosti.

* * *

Ponosni smo na svojo prelepo slovensko domovino in ponosni na dejstvo, da smo vkljub tujim in nekaj domačim zatiralcem in izkoriščevalcem vendarle "eden najbolj naprednih narodov na svetu" (Mar-

kham, 1947) in "narod, ki je sicer majhen po številu, a velik po duhu" (R.G.A. De-Bray, 1976). Upravičeno smemo biti tudi ponosni, da je naš sicer številčno majhen narod skozi stoletja prinašal bogate darove domala vsem dežellam sveta. Oglejmo si samo nekaj primerov iz izobilja že zbranega gradiva!

Naš narod je skozi stoletja poklanjal duhovnike, misijonarje in misijonarke številnim drugim dežellam. Dali smo prvega rednega škofa Dunaju in velikane Afrike in Aziji, med drugimi apostole ljubezni med gobavci in vzgojiteljico tajske kraljevske družine. Samo Združenim državam Amerike smo poklonili vsaj devet škofov, med njimi Friderika Barago, ki je po izjavi Vatikanske enciklopedije (1949) "eden največjih misijonarjev v Severni Ameriki". Dali smo voditelje ameriški in evropski škofovski konferenci, vatikanske diplomate Rimu, Švici, Avstriji, Skandinaviji in Aziji, pa tudi vrsto katoliških rektorjev Evropi, Ameriki in Aziji in svojega dr. Alberta Schweitzerja (ali več) Taiwanu in sedanjega nadškofa največji katoliški nadškofiji v Kanadi.

Dokazana potomca slovenskega rodu, ki sta se po dokumentih v naših arhivih zavedala svojih slovenskih korenin, sta postala državna kanclerja Nemčije, ko je bila najmočnejša država v Evropi in Avstrije, ko ji je pretela ena najhujših nevarnosti v zgodovini. Ameriški predsednik Dwight Eisenhower je govoril o sinu slovenskih priseljencev, guvernerju, predsedniku ameriške guvernerske konference in zveznem senatorju Francetu Lauschetu kot "rojenem za predsednika Združenih držav", ameriška občila in predsednik Reagan (v svojem prispevku za našo knjigo o tem velikem slovenskem državniku) pa so ga poimenovali kar "Ohio's Lincoln" - ohijski Lincoln. Slovenci smo dali Ameriki vsaj tri državne guvernerje in dva zvezna se-

NAŠE PESMI (66)

DELAJ LUBCA POŠLIČ

/: Delaj, delaj lubca pošlič: / 3x
/: Z rausmarin zelenoga: / 2x

/: Jaz bom tebi naredila: / 3x
/: z raužicami okinčala: / 2x

/: Žuti svilom dolpovila: / 3x
/: s skuzami pofrišala: / 2x

/: Za klobuček bom zašila: / 3x
/: z eni zlati končecom: / 2x

/: Kaj t' ga dekile ne 'do vzele: / 3x
/: kama koli (j)odo boš: / 2x

/: Če po Nemškqm, al' poranjskom: / 3x
/: gor na (l)jube Stajersko: / 2x

/: Tam d' te dekile spitivale: / 3x
/: al' maš ženko zaročeno: / 2x

/: Nemam ženke zaročene: / 3x
/: jaz mam lubco zalubleno: / 2x

(Gorenji Sinik)
-mkm-

natorja - Tom Harkin, čigar mati je bila rojena v Škofji Loki, kot je ljubeznivo preveril tamkajšnji g. župnik Alfonz Grojzdek, je postal celo predsedniški kandidat. Dodajmo še več uglednih sodnikov in sedem zveznih poslancev (kongresnikov) in župane dolge vrste ameriških mest, med njimi Clevelanda, Euclida, Indianapolis in Portlanda in predsednika Narodne lige ameriških mest, v katero je včlanjenih 15.000 občin, datu ne govorimo o Jeffersonovem spoštovanju do staroslavne slovenske karantanske demokracije in obreda ustoličenja koroških vojvod ter dejstvu, da je Slovenec postal tudi prvi in doslej edini priseljenjski in prvi neanglosaški zvezni senator Avstralije.

Čeprav so nas skušali oropati slovenske obale, je majhen slovenski narod vendarle dal admirale Avstriji, Nemčiji, Angliji in Švedski ter vsaj šest admiralov Ameriki. Slovenec je poveljeval največji ameriški bojni ladji, pa tudi eni najbolj modernih jedrskih podmornic in sloviti plavajoči bolnišnici v Vietnamu.

Prav tako je Slovenec zaslovel kot eden prvih evropskih proizvajalcev modernih koles

in motornih koles in je - dve leti pred ustanovitvijo Fordove tvrdke! - že izdelal tudi svoj prvi avtomobil. Slovenski izseljenec je bil med pionirskimi graditelji zgodnjih ameriških letal in po izjavi tujih virov "oče masovne proizvodnje v letalstvu" in proti koncu svojega plodnega življenja eden štirih glavnih graditeljev letočih trdnjav B-29, ki so odločilno pripomogle k zavezniški zmagi v drugi svetovni vojni. Dva druga rojaka pa sta načrtovala najmodernejša sodobna letala. Dodajmo še dejstvo, da je Slovenec direktor največjega ameriškega oddelka za gradnjo avtobusov in da sta kar dva Slovenca postala podpredsednika vodilne ameriške družbe za proizvodnjo tovornjakov. Tudi avtomobil bodočnosti, ki je bil ponos Amerike na svetovni razstavi v New Yorku, je plod slovenskega ustvarjalnega genija. In gotovo ne smemo pozabiti računalnika, ki ga je soizumil Slovenec in ga je ameriški predsednik Richard Nixon vzel s sabo na Kitajsko kot "prvenstveni primer visoko razvite ameriške tehnologije".

(se nadaljuje)

NORI MESEC

JANUAR

Januar je ves leden,
ves leden in ves snežen.
Nos ima kot rdeč koren,
je pa tudi strašno len.
Počasi, počasi koraka,
pod njim se drsa mišek Jaka.
Januarja neizmerno glava boli,
ker je popival cele tri dni
za novo leto
s teto Meto.

KDO SEM?

Imenujem se Anastazija Bajzek. Živim na Gornjem Seniku. Stara sem deset let. Hodim v peti razred osnovne šole. Po narodnosti sem Slovenka. Imam starejšo sestro, Brigito, ki se uči v srednji šoli v Som-

oči in svetle krajše lase. V prostem času se najraje kartam, igram družabne igre, kolesarim in berem. Rada tudi pomagam mami pri delu v kuhinji in pospravljanju.

Največkrat sem dobre volje in potrpežljiva.

Anastazija Bajzek
OŠ Gornji Senik

botelu. Mamica in oče delata v Monostru. Srednjevisoka sem. Nisem ne debela, ne suha. Imam modre

NEHVALEŽEN SEM BIL!

Včasih smo neprevidni. Storimo in povemo kaj takega, s čimer razžalimo svoje. Zdi se nam malenkost, toda če stvar premislimo, priznamo, da smo grešili.

Tako se je godilo tudi meni. Neki dan smo morali plačati knjige. Jaz sem pa pozabil. Tomaž je imel več denarja in je rekel: "Jaz ti posodim, a jutri mi vrneš!"

"Dobro, dobro! Hvala Tomaž! Ti si moj najboljši prijatelj!"

Naslednji dan nisem prinesel denarja. Pozabil sem. Tomaž je rekel: "Nič za to! Hočem te prositi, popoldan pridi k nam, da mi boš pomagal iskati pregovore in reke."

Jaz pa sem rekel: "Veš, pomagal bi ti, toda krožek bom imel."

"Danes ne bo krožka" pravi Tomaž. "In če ne?" sem rekel tako vzvišeno, kot nek grof. Pa sem odšel.

Danes že vem, da sem mu plačal z nehvaležnostjo. Oprosti mi, Tomaž!

Žolt Bajzek
Gornji Senik

V soboto sem bila zelo nehvaležna.

Dobila sem lep plašč, to me je zelo razveselilo, ker sem vedno sanjala o takem. Materi sem obljubila, da bom potem brez besed pomagala pri vsakem opravilu. Ampak to sem hitro pozabila, in ko mi je mamica po kosilu rekla, naj pomijem posodo, tega nisem hotela slišati. Sama je morala opraviti delo. Ampak vest me ni pustila pri miru, kajti vedno sem na to mislila, kaj sem obljubila, a obljube nisem držala. Zvečer nisem mogla zaspati.

Zjutraj sem prosila za odpuscanje. Bilo me je zelo sram, da nisem držala svoje besede. Mamica mi je odpustila.

Obljubila sem, da se kaj takega ne bo več zgodilo.

Renata Čizmaš
OŠ Gornji Senik

Sem zelo poreden otrok. Zaman me prosijo, naj se poboljšam. Vedno užalim tiste, ki jih imam rad. Največkrat starše. Vse obljubim, ampak čez nekaj minut pozabim obljube.

Enkrat sem prosil mami, naj mi pomaga pri domači nalogi, potem bom ji tudi jaz pomagal v kuhinji. Mamica mi je res pomagala. Jaz pa hitro na kolo in sem izginil. Nisem izpolnil obljube. Ko sem prišel domov, me je bilo sram priti mami pred oči. Ko sem prosil, naj mi oprost, je bila žalostna. Samo toliko je rekla, naj se kaj takega ne zgodi še enkrat.

Kristjan Mižer
OŠ Gornji Senik

JEŽ IN LISICA

Jež je iz potoka pil vodo. Na drugem bregu je v grmovju ležala lisica. Zagledala je ježa, stopila iz grmovja in se sladko nasmehnila. Povesila je uhlje in se priliznjeno ogledovala.

"Semkaj pridi," je vabila ježa. "Tu je voda okusnejša."

"Ne, ne, lisička, tudi tule je prav dobra," je odgovoril jež.

"Da nisi nemara v zadregi zaradi mene! Le nič naj ti ne bo nerodno."

Jež pa lisici ni zaupal in ni odvrnil oči z nje. Tedaj je opazil, da se lisičjega gob-

ca drži perje. "Slišiš," ji pravi, "ali si danes že kaj zajtrkovala?"

"Zajtrkovala, ljubček, zajtrkovala. Malo lubja sem pojedla, pa sem sita..."

"Sita!"

"Sita, golobček; saj sem z malim zadovoljna."

"Ali ni tisto lubje kokodakalo, ko si ga vlekla v gozd?"

"Kaj praviš, ljubček? Ne razumem te," pomaha lisica z repom.

"Pa jaz tebe razumem," odgovori jež in urno pobegne.

LEJPA PESEM JE DUPLIČNA MOLITEV

Druga januarska nedela je, lejni sončni den, šteri je redki v tom zimskom časi.

V dvanajstoj vöri, gda so zazvonili, je autobus naš pevski zbor pelo prek Hodoša v Dolence na božični koncert. Okauli pou dvej smo prišli v tau lejpo ves. Pri cerkvi so nas čakali g. župnik pa veščani. Pozdravili smo se, poglednili cerkev, zmolili Boga, zato, ka so naši starci večkrat pravili, če si v kakšnoj cerkvi prvič, leko kaj prosiš v dober namen.

Po kratki vaji se je začno koncert. Nastaupili so mešani, dekliški pa otroški pevski zbor od Grada, pevski zbor iz Dolej nec, mešani zbor in moški kvartet iz Martinja pa naš zbor z Gorenjoga Sinika.

Na konci smo vsi zamaj spopejvali pesem Sveta nauč. Vsi zbori so lepau peli, posebno so bili ljubki oni mali od Grada. Mi smo bili navdušeni (lelkesek). Zatoga volo, ka smo prvič bili pozvani na božični koncert v Slovenijo. Po koncertu so nas gospaud župnik povabili na "okrepitev"

v gasilski dom. Dugo smo se nej mogli müditi, ka smo bili pozvani k Gradi tö.

Do Grada se je pelau z nami graški župnik gospaud Kühar. Pokazali so nam vesnice, gde smo se skoz pelali, pokazali staro železniško progo pa kaj smešnoga vcujdali. Okauli pete vöre smo prišli v Grad, žau je že kmica bila, tak smo nej dosti vidli z vési pa okolice. Poglednili smo si cerkev, štera je preveč lejpa, g. župnik so nam razlagali o cerkvi. Za spomin smo dobili lejpe kejpece od graške Marije. Naš nastop je biu v cerkvi. Videti je bilau, da so bili vsi navzauči zadovoljni.

Našomi zbori se je zavalu cerkveni odbor in g. Kühar, senički župan se je pa zavalu za povabilo. Takrat mi je prišla na pamet moja draga prababica, štera mi je nej ednok povedala, ka je lejpa pesem duplična molitev, s pesmijo tö leko vališ Boga.

Hvala Vam, ki ste nas povabili.

Vera Gašpar
članica zboru

NIKA ZA SMEJ

DJILEJŠ

Etakšoga reda v vsakšoj mesti majo djilejše, tam cenijo, kak so delali cejlo leto, ka do pa kleta. Naša Cilika je že vse trda bila na djilejši, tak dugo je trpo. Kak se etak že ta pa nazaj ujcka pa kopa, gnauk samo njeni kolega Hugo edno málo cejdalo potisne v njeno žepko. Naša Cilika si cejdalo vö z žepke vzema pa tapršte. Na cejdali tau stodji: "Cilike draga, vi tü tau škete, ka ge?"

Naša Cilika si je vzela edno pero pa mali papirček. Nika na papir spisala pa Hugona v žepko djala. Na papiri je pisalo. "Dragi kolega. Ge tü tau škem, ka vi, samo nej z vami."

POLITIKA

V Varaša v krčmej trgé moški sedijo pri ednom stauli. Gnauk samo eden

grdau na srteo plüne. Te drugi se razčemeru, pa ma vse grdo guči, na slednja pa etak: "pfuj". Zdaj pa tretji samo telko pravi: "Lüstvo, lüstvo, zakoj pá politiko pelate?"

ŽENSKE V PARLAMENTU

Parlamentarna poslanka djilejš drži, na slednja pa etak pravi: "Dragi vsi navzauči! Zdaj pa odgovarjam na vaša pitanja."

Ozajek gnauk samo edna ženska rokau gor drži, včasini dobi rejč, pa etak pravi: "Gospa, gde ste pa kúpili toga lejpoga kolaoš, ka ga na glavej mate?"

KULTURA

Etakšoga reda, gda se prebližava Slovenski kulturni praznik, po varašaj dosta kulturni programov napravijo. Etognauk so tüj pri nas tü meli edno razstavo, gde so dosta moderni kejpov notpokazali. Naš Lujzek je nika zaplejšo po Varaši pa vidi, ka leko pogledne razstavo. Etak je tü malo cajta emo, pa ovak

on doma tü rad mála kakše kejpe, zdaj je pa najgeri kakše delajo umetniki (müvészek). Kak etak odi pa gleda te kejpe, nika dosta ne more z nji vövzeti. Gnauk samo pride k ednomi kejpji pa gleda, gleda ka je tau. Edna ficka tüjta, druga tamta. Spodkar pa etak napisano: MATI.

Lujzek si je z žepke vözejo edno pero pa je etak napiso pod kejpj: TVOJA MATI.

I. Barber

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4,
69000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993 se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3 zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).